

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Sakálovej a sudcov JUDr. Ľubora Šeba a JUDr. Rudolfa Čirča, v právnej veci žalobkyne **A. U.**, bývajúcej v B., zastúpenej JUDr. D. K., advokátkou v B., proti žalovaným **1/ Mgr. V. B.**, bývajúcej v B., **2/ B. B.**, bývajúcemu v B., **o ochranu vlastníckeho práva**, vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp.zn. 20 C 12/2001, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 3. apríla 2007 sp.zn. 13 Co 4/2007, rozhodol

t a k t o :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 3. apríla 2007 sp.zn. 13 Co 4/2007 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala ochrany svojho vlastníctva a žiadala odstrániť smrek nachádzajúci sa na susednom pozemku žalovaných z dôvodu, že tento strom zasahuje do jej pokojného stavu, ohrozuje statiku jej domu, konáre prevísajú do jej pozemku, tento znečisťujú a zatieňujú.

Okresný súd Banská Bystrica (v poradí prvým) rozsudkom z 28. marca 2003, č.k. 20 C 12/01-45 uložil žalovanej (t.č. v postavení žalovanej 1/) povinnosť odstrániť smrek nachádzajúci sa na jej pozemku, katastrálne územie B. – Š.

v lehote jedného mesiaca odo dňa právoplatnosti rozhodnutia. Žalovanú zaviazal zaplatiť žalobkyni trovy konania vo výške súdneho poplatku 500 Sk a trovy znaleckého dokazovania 5 302 Sk do pätnásť dní od právoplatnosti rozhodnutia.

Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením zo 7. októbra 2003 sp.zn. 13 Co 175/2003 napadnutý rozsudok okresného súdu (prevažne z procesných dôvodov) zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Okresný súd Banská Bystrica (v poradí druhým) rozsudkom z 26. októbra 2006 č.k. 20 C 12/2001-123 uložil žalovaným 1/, 2/ povinnosť od nového vrcholu až po vertikálnu úroveň strechy domu žalobkyne vytvarovať orezom bočných konárov po celom obvode korunu stromu do kónického tvaru s tým, že konáre smerujúce do pozemku žalobkyne skrátia tak, aby nepresahovali hranicu pozemku žalobkyne a budú ich stále udržiavať opakovanými rezmi sekundárnych výhonkov tak, že dôjde ku skráteniu konárov po celej výške stromu v zmysle znaleckého posudku č. X. Poľnohospodárskeho znaleckého ústavu SPU Nitra zo dňa 14. júna 2004, ktorý sa stáva súčasťou výroku. Žalovaným 1/, 2/ uložil povinnosť zaplatiť na účet súdu trovy znaleckého dokazovania 6 635 Sk do pätnásť dní od právoplatnosti rozhodnutia a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania.

Na odvolanie žalobkyne a žalovanej 1/ Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 3. apríla 2007 sp.zn. 13 Co 4/2007 rozsudok okresného súdu v časti, v ktorej uložil žalovaným povinnosť upraviť strom zmenil tak, že žalovaným 1/, 2/ uložil povinnosť upraviť výšku stromu tak, aby vrchol stromu nepresahoval úroveň žľabu, ktorý je najbližšie k stromu a od takto upraveného vrcholu strom upraviť do kónického tvaru s tým, že konáre žalovaní 1/, 2/ skrátia tak, aby nepresahovali hranicu pozemku žalobkyne a budú ich stále udržiavať po celej výške stromu opakovanými rezmi sekundárnych výhonkov. Vo zvyšku žalobu zamietol. Vo výroku o povinnosti žalovaných 1/, 2/ zaplatiť štátu ním platené trovy konania a vo výroku o náhrade trov konania účastníkov rozsudok okresného súdu potvrdil. S odkazom na dokazovanie vykonané pred okresným súdom v dôvodoch svojho rozhodnutia s poukazom na ustanovenie § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka uviedol, že nebolo preukázané, že statika rodinného domu žalobkyne je ohrozená a toto ohrozenie spôsobuje koreňový systém stromu, ktorý sa nachádza na pozemku žalovaných, pričom nebolo ani preukázané, že doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené. Preto výrok rozsudku okresného súdu v časti, v ktorej uložil žalovaným povinnosť upraviť

strom zmenil – urobil jednoznačnejším a tým vykonateľným a vo zvyšku žalobu zamietol. O náhrade trov odvolacieho konania nerozhodol s odôvodnením, že účastníci nepodali návrh na náhradu trov konania.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa, navrhla ho zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Vyslovila názor, že odvolací súd nepostupoval podľa zásad uvedených v ustanovení § 132 O.s.p. a preto je takéto konanie postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. S poukazom na závery v konaní podaných znaleckých posudkov uviedla, že okresný súd a v nadväznosti naň aj krajský súd sa síce podporne opierali vo svojom rozhodnutí o tieto znalecké posudky, ale v konečnom dôsledku sa ako nosným dôkazom riadili uskutočnenou "kontrolnou ryhou" (ktorej vykopanie na pozemku žalovaných tesne pozdĺž betónového múrika bolo navrhnuté v znaleckom posudku Poľnohospodárskeho znaleckého ústavu Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre – pozn. dovolacieho súdu), ktorá však nebola vykonaná spôsobom, ktorý by mohol objektívne poukázať na koreňový systém pozdĺž celého múrika oddeľujúceho susediace pozemky, čo krajský súd mohol (a aj mal) z priloženej fotodokumentácie zistiť a v tejto súvislosti mal viac pozornosti venovať námietkam žalobkyne.

Žalovaní 1/, 2/ sa k dovolaniu žalobkyne nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak

odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

V danom prípade je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorý vykazuje znaky rozsudku podľa § 238 ods. 1 O.s.p.

V zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm.a/ až g/ O.s.p. Dovolateľka žiadnu z týchto väd nenamietala a jej existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmatečnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní.

Dovolateľka svoje dovolanie odôvodnila práve existenciou posledne uvedenej vady v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 písm.b/ O.s.p., s čím sa aj dovolací súd stotožnil.

Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci (§ 132 O.s.p.).

Hodnotenie dôkazov je činnosťou súdu, pri ktorej hodnotí vykonané procesné dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Vychádzajúc z citovaného ustanovenia § 132 O.s.p., pri hodnotení dôkazov súd v zásade nie je právnymi predpismi obmedzovaný v tom, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Zákon teda vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, v dôsledku čoho skutkový záver sudcu vychádzajúci z vykonaných dôkazov je vecou vnútorného postoja (presvedčenia) a myslenia konajúceho sudcu. Zásada voľného hodnotenia dôkazov však neznamená ľubovôľu hodnotiaceho, keďže z hľadiska dôležitosti sú pre rozhodnutie významné len také dôkazy, ktoré vypovedajú o okolnostiach súvisiacich s prejednávanou vecou. Pri hodnotení dôkazov súd hodnotí predovšetkým pravdivosť toho-ktorého dôkazu. Ak súd nepovažuje výsledok dôkazu za pravdivý, je povinný odlišný záver, akému nasvedčuje vykonaný dôkaz odôvodniť.

V preskúmvanej veci sa žalobkyňa voči žalovaným domáhala ochrany svojho vlastníctva a to spôsobom a z dôvodu uvedených v úvode odôvodnenia tohto rozsudku. Okresný súd dospel k záveru, že žaloba žalobkyne je dôvodná iba čiastočne, keď v konaní nebolo preukázané, že by koreňový systém smreka na pozemku žalovaných zasahoval (prerastal) do pozemku žalobkyne tak, že by narušal alebo ohrozoval statiku domu žalobkyne a preto by bolo potrebné nariadiť odstránenie stromu. Preto uložil žalovaným 1/, 2/ povinnosť iba upraviť (vytvárať) tento strom už vyššie opísaným spôsobom. Krajský súd, ktorý dospel v zásade k zhodnému záveru ako okresný súd, zmenil výrok jeho rozsudku v časti, v ktorej uložil žalovaným povinnosť upraviť strom s odôvodnením, že touto zmenou urobil výrok rozhodnutia jednoznačnejším a tým vykonateľným. Vo zvyšku potom žalobu zamietol, čím sám zhojil pochybenie okresného súdu, ktorý de facto nerozhodol o celom predmete konania (žalobkyňa sa po celý čas od podania žaloby domáhala odstránenia stromu). Ako na to správne žalobkyňa v dovolaní poukazuje, oba sudy nižšieho stupňa sa síce vo svojich rozhodnutiach podporne opierali o znalecký posudok č. X. z 8. januára 2003, vypracovaný Ing. G. U., znalcom v odbore ochrana životného prostredia, odvetvie – čistota ovzdušia, lesy, v spolupráci s Ing. L. D., znalcom z odboru stavebníctva, odvetvie – statika a poruchy stavieb, a znalecký posudok č. X. zo 14. júna 2004, vypracovaný Poľnohospodárskym znaleckým ústavom Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre, ale v konečnom dôsledku za rozhodujúci, ťažiskový dôkaz považovali žalovanými vykonanú kontrolnú ryhu (sondu) na ich pozemku. Pritom tento dôkaz, ktorý by mohol objektívne preukázať, či koreňový systém smreka na pozemku žalovaných prerastá do pozemku žalobkyne a ohrozuje statiku jej domu, nebol dôsledne vykonaný v zmysle návrhu uvedeného v citovanom znaleckom posudku č. X.

Poľnohospodárskeho znaleckého ústavu Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre minimálne v tom, že po vykopaní kontrolnej ryhy nebol prizvaný na dokázanie reálnej skutočnosti prvý súdny znalec Ing. G. U.. Okrem toho, ako vyplýva zo zápisnice o pojednávaní pred odvolacím súdom z 3. apríla 2007 (č.l. 142 až 145 spisu), odvolací súd ani dôkaz vyššie uvedenými znaleckými posudkami nevykonával, resp. nezopakoval.

Pokiaľ teda odvolací súd pri vykonávaní dokazovania nepostupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku a svoje rozhodnutie založil na dôkaze, ktorý sám nevykonával ani nezopakoval, pričom samotné vykonanie tohto dôkazu okresným súdom nebolo v súlade so znalcom navrhovaným postupom, v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 písm.b/ O.s.p. zaťažil konanie vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 veta za bodkočiarkou a ods. 2 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. júna 2008

JUDr. Eva Sakálová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :